

Obsah

Část I. Historie mezinárodního práva a jeho vědy	19
Kapitola 1 Počátky mezinárodního práva	19
1.1 Prvky mezinárodního práva ve starověku	19
1.2. Východní samovlády	20
1.3. Indie a Čína	21
1.4. Antické státy	22
a) Řecké městské státy	22
b) Starověký Řím	24
1.5. Vědecké názory ve starověku a mezinárodní právo ..	26
Kapitola 2 Mezinárodní právo ve středověku	28
2.1. Právní společenství ve středověku	28
2.2. Vývoj dosavadních a vznik nových mezinárodně- právních právidel	30
a) Válka – volnostní forma vyřizování sporů	30
b) Praxe uzavírání mezinárodních smluv	32
c) Rozvoj diplomatického práva	33
d) Pravidla mořského práva	34
e) Pokojné řešení sporů	35
f) Vývoj institutu represálií	36
g) Vývoj internacionalizace řek	37
h) Vývoj funkce konzulů	38
i) Institut azylu	39
j) Vývoj neutrality	40
Kapitola 3 Středověké ideje vytvoření mírové organizace ..	41
Kapitola 4 Mezinárodněprávní věda ve středověku	42
4.1. Teologická škola mezinárodního práva	43
4.2. Klasická škola přirozenoprávní.	46
4.3. Škola radikálních naturalistů	49
4.4. Pozdní škola přirozenoprávní, tzv. Grotiani	50
4.5. Raní pozitivisté	54
Kapitola 5 Vznik obecného mezinárodního práva	55
5.1. Snaha o vytváření univerzálně platných pravidel mezinárodního práva.....	55
5.2. Význam smluv na vytváření obecného mezinárod- ního práva.....	60

5.3. Význam mezinárodních konferencí a organizací	61
5.4. Vliv mezinárodní arbitráže na ustálení obecně platného obyčeje	61
5.5. Tradiční mezinárodní právo	63
a) Prameny tradičního mezinárodního práva	63
b) Povaha tradičního mezinárodního práva	64
5.6. Válka v období tradičního mezinárodního práva	65
5.7. Mezinárodněprávní věda konce 19. a ve 20. století	67
Část II. Základní pojmy mezinárodního práva	72
Kapitola 6 Definice mezinárodního práva veřejného	72
Kapitola 7 Funkce mezinárodního práva veřejného, jeho předmět a systém	74
Kapitola 8 Územní suverenity a územní výsost	75
Kapitola 9 Obecné a partikulární mezinárodní právo	79
Kapitola 10 Dispozitivní a kogentní pravidla	80
Kapitola 11 Právní charakter mezinárodního práva a jeho zvláštnosti	82
Kapitola 12 Poměr práva mezinárodního k právu vnitrostátnímu	84
Část III. Prameny mezinárodního práva	90
Kapitola 13 Významy termínu „prameny“ mezinárodního práva	90
Kapitola 14 Jednostranné mezinárodněprávní úkony	92
Kapitola 15 Vícestranné mezinárodněprávní úkony	93
15.1. Pojmové vymezení	93
15.2. Jazyk smluv	94
15.3. Jednotlivé části smlouvy	94
15.4. Druhy smluv	95
15.5. Postup při uzavírání mezinárodních smluv	99
15.6. Počátek platnosti smlouvy a důvody její neplatnosti	102
15.7. Výklad mezinárodních smluv	104
15.8. Ukončení smlouvy výpovědí a odstoupení od ní	105
Kapitola 16 Prameny mezinárodního práva obyčejového	107
Kapitola 17 Poměr mezi obyčejem a smlouvou	109

Kapitola 18 Mezinárodní zdvořilost a mezinárodní morálka .	111
Kapitola 19 Zásady (principy) mezinárodního práva	113
Kapitola 20 Obecné zásady právní	116
Kapitola 21 Pomocné prameny mezinárodního práva	118
Kapitola 22 Unifikace cestou mezinárodního práva	119
Kapitola 23 Kodifikace mezinárodního práva	120
Část IV. Subjekty mezinárodního práva	123
Kapitola 24 Státy	123
Kapitola 25 Povstalci a národněosvobozovací hnutí	125
Kapitola 26 Zvláštní politické útvary	129
Kapitola 27 Města (územní celky) s mezinárodním statusem	135
Kapitola 28 Mezinárodní organizace	139
Kapitola 29 Jednotlivci	141
Část V. Stát jako subjekt mezinárodního práva veřejného . .	147
Kapitola 30 Třídění států	147
Kapitola 31 Vznik státu a jeho právní důsledky	156
31.1. Vznik státu	156
31.2. Uznání státu	157
31.3. Uznání vlády	159
31.4. Uznání za povstalce a válčící stranu	160
31.5. Uznání za národ	161
Kapitola 32 Státní území	162
32.1. Nabývání a ztráta státního území	162
32.2. Státní hranice a pohraniční režim	167
32.3. Vzdušný prostor	174
32.4. Vnitrozemské vody	175
32.5. Mezinárodní řeky	176
Kapitola 33 Zánik státu	177
33.1. Způsoby zániku státu	177
33.2. Sukcese (nástupnictví) v souvislosti se zánikem státu	178
Kapitola 34 Mezinárodněprávní postavení státních orgánů pro mezinárodní styky	183
34.1. Vnitřní orgány pro mezinárodní styky	183

34.2. Zahraniční orgány pro mezinárodní styky	183
a) Diplomatická mise	184
b) Zvláštní mise	191
c) Stálé mise při mezinárodních organizacích	193
d) Delegation v mezinárodní organizaci a na mezinárodní konferenci	194
e) Vojenská jednotka, loď, letadlo	194
f) Konzulární úřad	195
Část VI. Právo mezinárodních orgánů a organizací	200
Kapitola 35 Mezinárodní orgány	201
35.1. Mezinárodní konference	202
a) Pojem a druhy mezinárodních konferencí	202
b) Svolávání mezinárodních konferencí	204
c) Jednání a usnášení na mezinárodní konferenci	206
35.2. Jiné mezinárodní orgány	208
Kapitola 36 Mezinárodní organizace	209
36.1. Pojem mezinárodní organizace	209
36.2. Klasifikace mezinárodních organizací	212
36.3. Struktura mezinárodních organizací	213
36.4. Výsady a imunity mezinárodní organizace	217
36.5. Sídlo mezinárodní organizace	221
36.6. Financování mezinárodních organizací	222
36.7. Funkce mezinárodních organizací	224
36.8. Členství v mezinárodních organizacích	226
Kapitola 37 Celosvětové mezinárodní organizace	228
37.1. Organizace Spojených národů	228
a) Proces vzniku	228
b) Cíle a zásady	230
c) Členství v OSN	231
d) Orgány	232
e) Mírové mise OSN	234
f) Aplikační přednost Charty OSN	236
g) Registrace mezinárodních smluv	236
h) Spravedlivé zeměpisné zastoupení	237
37.2. Odborné organizace	238
37.3. Světová obchodní organizace	240

Kapitola 38 Partikulární mezinárodní organizace	240
Část VII. Postavení jednotlivce v mezinárodním právu ...	244
Kapitola 39 Státní občanství fyzických osob	244
39.1. Vymezení pojmu	244
39.2. Nabývání a zánik státního občanství fyzických osob	246
a) Nabytí státního občanství	246
b) Zánik státního občanství	252
39.3. Bezdomovci	254
39.4. Uprchlíci	255
Kapitola 40 Cizinecké právo	257
40.1. Vymezení pojmu	257
40.2. Vstup na státní území a odchod z něho	259
40.3. Diplomatická ochrana cizince	260
40.4. Extradice	261
40.5. Územní (politický) azyl	263
Kapitola 41 Mezinárodněprávní ochrana lidských práv ...	265
41.1. Ochrana lidských práv z hlediska mezinárodněprávního	265
41.2. Úmluvy o ochraně jednotlivých druhů lidských práv	267
Kapitola 42 Ochrana základních lidských práv a svobod v Evropě	268
Kapitola 43 Stíhání a potrestání jednotlivců za zločiny podle mezinárodního práva	278
Část VIII. Právní režim mezinárodních prostorů	287
Kapitola 44 Vymezení pojmů	287
Kapitola 45 Mořské právo	288
45.1. Vymezení pojmu	288
45.2. Pobřežní moře	290
45.3. Přilehlá zóna	292
45.4. Úzké vodní cesty	292
a) Mořské průlivy	292
b) Mořské průplavy	293
45.5. Souostrovňové státy	297

Kapitola 46 Oblasti účelově vymezené územní výsosti	
a oblasti vyloučené z územní výsosti	298
46.1. Oblasti účelově vymezené územní výsosti	298
a) Výlučná ekonomická zóna	298
b) Kontinentální šelf	299
46.2. Oblasti vyloučené z územní výsosti	300
a) Volné moře	300
b) Mořské dno a jeho podzemí za hranicemi pravomoci států	303
Kapitola 47 Právní režim Antarktidy, kosmického prostoru a nebeských těles	306
47.1. Právní režim Antarktidy	306
a) Územní nároky	306
b) Antarktický smluvní systém	307
c) Orgány antarktického smluvního systému	309
d) Výměna informací	310
e) České aktivity vztahující se k Antarktidě	312
47.2. Právní režim kosmického prostoru a nebeských těles	313
a) Dobývání vesmíru	313
b) Kosmický smluvní systém	313
c) Kosmonauti, astronauti, tchajkonauti	316
d) Registrace vesmírných objektů	317
e) Odpovědnost za škody	318
f) Měsíc a jiná nebeská tělesa	319
g) Mezinárodní organizace s kosmickou agendou	320
Kapitola 48 Mezinárodní právo životního prostředí	321
Část IX. Mezinárodněprávní odpovědnost	326
Kapitola 49 Ručení a reparace v tradičním mezinárodním právu	326
Kapitola 50 Pojem a náležitosti protiprávního chování v současném mezinárodním právu	328
50.1. Objektivní prvek	328
50.2. Subjektivní prvek	331
Kapitola 51 Okolnosti vylučující mezinárodně protiprávní chování	335

51.1. Přivolení postiženého státu	335
51.2. Protiopatření reagující na protiprávní chování (aplikace sankcí)	336
51.3. Vyšší moc a náhodná událost	336
51.4. Tíseň	337
51.5. Sebeobrana	337
51.6. Opatření ve stavu nouze	338
Kapitola 52 Pojem odpovědnosti v současném mezinárodním právu	341
Kapitola 53 Obsah odpovědnostní povinnosti	343
Kapitola 54 Odpovědnost při porušení kogentních norem ..	345
Část X. Donucení v mezinárodním právu	349
Kapitola 55 Přímé donucení v současném mezinárodním právu	349
Kapitola 56 Nátlaková opatření mimoprávní (faktické) povahy	350
Kapitola 57 Náležitosti represálií	351
Kapitola 58 Sebeobrana	354
Kapitola 59 Donucení organizovaným společenstvím států .	358
59.1. Opatření bez použití ozbrojených sil (čl. 41 Charty OSN)	360
59.2. Opatření s použitím ozbrojených sil (čl. 42 Charty OSN)	361
Kapitola 60 Kolektivní opatření a praxe států v krizových situacích	362
60.1. Spojení pro mír	362
60.2. Válka v Perském zálivu	363
60.3. Kosovská krize	364
60.4. Útok na Světové obchodní centrum	367
60.5. Válka v Afghánistánu	369
60.6. Válka v Iráku	370
Část XI. Řešení mezinárodních sporů a ozbrojených konfliktů	373
Kapitola 61 Smírné řešení mezinárodních sporů	373
61.1. Přímé diplomatické jednání	373

61.2. Dobré služby a zprostředkování	374
61.3. Vyšetřovací a smířčí řízení	375
Kapitola 62 Prostředky řešení sporů	377
62.1. Mezinárodní rozhodčí řízení	377
62.2. Rozhodčí tribunály pro mořské právo	378
62.3. Mezinárodní soudní řízení	378
62.4. Mezinárodní tribunál pro mořské právo	382
62.5. Evropská úmluva o mírovém urovnání sporů	385
Kapitola 63 Mezinárodní terorismus	386
63.1. Pojmové vymezení	386
63.2. První kodifikační snahy	389
63.3. Protiteroristické mezinárodní úmluvy na univer- zální úrovni	390
63.4. Potlačování terorismu na regionální úrovni	396
Kapitola 64 Definice agrese	399
Kapitola 65 Právo ozbrojených konfliktů	401
65.1. Základní prameny vztahující se k právu ozbrojených konfliktů	403
65.2. Počátek války	408
65.3. Pojem válečné oblasti	409
65.4. Válečná okupace	410
65.5. Pravidla ozbrojených vnitřních (občanských) konfliktů	413
65.6. Zastavení válečných akcí	415
65.7. Ochrana obětí války	417
65.8. Ozbrojené konflikty po roce 1945	420
Použitá literatura	423
Rejstřík jmenný	431
Rejstřík věcný	433